

PLÁNOVÁNÍ V OBLASTI VOD V ČESKÉ REPUBLICĚ A V POVODÍ VLTAVY

Jaroslav Beneš

Článek představuje stručného průvodce současným systémem plánování v oblasti vod a jeho zásadních vazeb na vybrané nástroje územního plánování. Krátce je zmíněna historie vývoje plánování v oblasti vod, resp. vodohospodářské plánování v České republice. Hlavní část je věnována charakterizaci systému plánování v oblasti vod a popisu jeho dvou úrovní – Plánu hlavních povodí České republiky a plánů oblastí povodí. Jsou zde vymezeny i základní územní jednotky, oblasti povodí a vodní útvary, na základě kterých se zpracovávají plány oblastí povodí. V povodí Vltavy je dále uveden postup pořizování plánů oblastí povodí Horní Vltavy, Berounky a Dolní Vltavy. V závěru jsou vymezeny vazby Plánu hlavních povodí České republiky a plánů oblastí povodí na územně plánovací dokumentaci a územně analytické podklady.

Úvod

Vodohospodářské plánování se na území České republiky postupně vyvíjelo od dílčích nebo regionálních koncepcí, zejména ochrany před povodněmi, splavnění řek a využití vodní energie konce 19. a první poloviny 20. století, k celostátním vodohospodářským plánům socialistické éry. V zájmu centralizovaného a direktivně řízeného hospodářství byl v letech 1949 až 1953 zpracován **Státní vodohospodářský plán republiky Československé (SVP 1953)**, který kladl důraz zejména na zásobování průmyslu vodou a výstavbu velkých vodních děl s vodními elektrárnami. Jeho sestavení předcházely důkladné průzkumné a evidenční práce. V té době se jednalo o první soustavný přehled možností využití vodního bohatství našeho státu a směrný plán pro vodohospodářská opatření všech odvětví národního hospodářství, jakož i pro územní plánování. Představy o budoucích potřebách a návrhy tohoto plánu však byly poměrně brzo překonány. Proto bylo v roce 1967 rozhodnuto o jeho přepracování, aktualizaci a přípravě nového vydání.

Jako tzv. druhé vydání SVP 1953 byl v letech 1970 až 1975 zpracován **Směrný vodohospodářský plán ČSR (SVP 1975)** na základě metodických dokumentů připravených v předchozích třech letech. Tento plán reagoval zejména na vzrůstající urbanizaci území a kladl důraz především na výstavbu vodárenských kapacit a zásobování pitnou vodou nové bytové výstavby ve městech a velkých obcích. SVP 1975 je s řadou schválených změn a doplňků ve svých doprovodných publikacích dosud platný. Vodoprávní úřady jsou při provádění svých činností povinny z něho vycházet, a to do té doby, než budou pro příslušné oblasti povodí schváleny nové plány oblastí povodí. Určitý problém představuje skutečnost, že zatímco rozborové a dokumentační práce stavu a možností využití vodního bohatství státu jsou cenné a aktuální i v současné době, představy o vývoji společnosti a národního hospodářství, včetně nároků na vodní zdroje a s tím spojené návrhy na budoucí opatření, ztratily z velké části po roce 1990 platnost.

Diskuse a metodické práce prováděné koncem 80. let a začátkem 90. let minulého století, které měly vést

k modernizaci a aktualizaci systému vodohospodářského plánování, skončily v okamžiku, kdy se v polovině 90. let objevily na evropské úrovni první návrhy nové rámcové směrnice o vodách. V té době již bylo jasné, že současnou podobu SVP 1975 nelze jen jednoduše aktualizovat, neboť některé tradiční obory vodohospodářských činností byly decentralizovány (vodovody a kanalizace) nebo přestaly být centrálně řízeny (např. využití vodní energie). Bylo navrhováno soustředit pojetí vodohospodářského plánování na oběh vody v přírodě s rozhraním odběrů a vypouštění vod nebo jiného užívání vod se zaměřením nejen na plnění požadavků na využívání vodních zdrojů, ale i na ochranu vod a vodních útvarů a vodních a na vodu vázaných ekosystémů. Jevilo se proto výhodnější vyčkat nové právní úpravy na evropské úrovni a přizpůsobit jí pak národní systém plánování. Nová evropská úprava byla nakonec, po dlouhém schvalovacím řízení, přijata jako **směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES, ustavující rámec Společenství v oblasti vodní politiky (tzv. Rámcová směrnice o vodách)**, která nabyla účinnosti dne 22. prosince 2000.

Plánování v oblasti vod

Rámcová směrnice o vodách byla do českého právního řádu implementována v průběhu přípravy nového vodního zákona – **zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)**, ve znění pozdějších předpisů. K dokončení a upřesnění této implementace bylo nutno přijmout ještě tzv. euronovelu vodního zákona v roce 2004 (zákon č. 20/2004 Sb.).

Pro potřeby nového pojetí vodohospodářského plánování byl v hlavě IV vodního zákona ustaven institut plánování v oblasti vod a dále blíže vymezen jako soustavná koncepční činnost, kterou zajišťuje stát. V § 23 vodního zákona byl rovněž stanoven účel plánování v oblasti vod, kterým je vymezit a vzájemně harmonizovat veřejné zájmy ve třech základních směrech:

- ochrany vod jako složky životního prostředí,
- ochrany před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod,

c) trvale udržitelného užívání vodních zdrojů a hospodaření s vodami pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby, zejména pro účely zásobování pitnou vodou.

První a třetí účel plánování v oblasti vod plní požadavky Rámcové směrnice o vodách, ale problematika ochrany před povodněmi není touto směrnicí blíže upravena. Na evropské úrovni se tak stalo až v roce 2007 směrnicí **Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES, o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik**. V tomto směru má tedy Česká republika před ostatními členskými státy Evropské unie určitý komparativní náskok.

System plánování v oblasti vod je koncipován ve dvou úrovních – je tvořen **Plánem hlavních povodí České republiky** a **plány jednotlivých oblastí povodí**. Jádrem obou typů plánů jsou pak **programy opatření**. Plán hlavních povodí České republiky a plány oblastí povodí, včetně příslušných programů opatření, jsou podkladem pro výkon veřejné správy, zejména pro územní plánování, územní rozhodování, vodoprávní rozhodování a povolování staveb. Protože se jedná o koncepční dokumenty, podléhají tyto plány rovněž posuzování vlivů na životní prostředí podle příslušných právních předpisů.

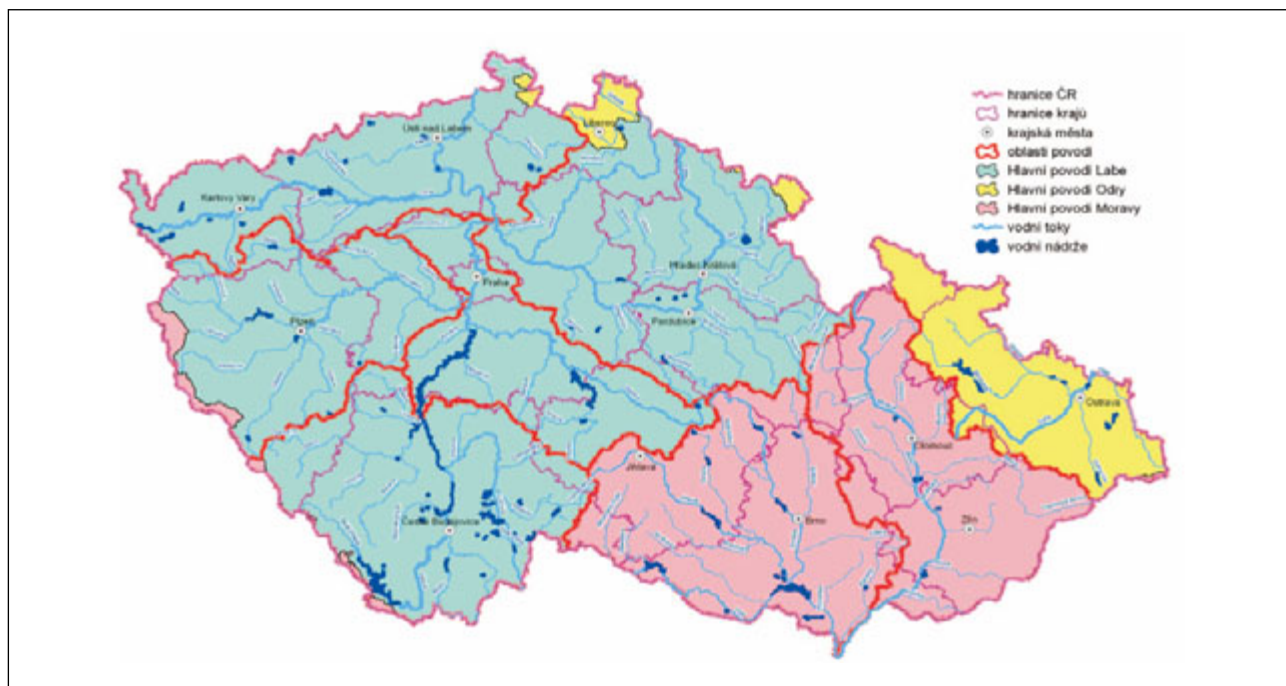
Obsah, způsob zpracování, postup při projednávání a schvalování obou typů těchto plánů stanoví **vyhláška č. 142/2005 Sb, o plánování v oblasti vod**. Vyhlaška rovněž obsahuje požadavky na zveřejnění stanovených etap zpracování plánů k připomínkám veřejnosti a zveřejnění konečných verzí v souladu s požadavky Rámcové směrnice o vodách. Povinnost konzultovat jednotlivé etapy zpracování zejména plánů oblastí povodí a zpřístupnit je v listinné i elektronické formě k připomínkám veřejnosti nejméně po dobu šesti měsíců je v českém prostředí relativně zcela novým fenoménem, ovšem plně v souladu s obecně přijatými evropskými přístupy a principy.

Časový rámec přípravy a aktualizace obou typů plánů je nastaven v šestiletých cyklech tak, aby se vzájemně překrývaly a doplňovaly. Vůdčí úlohu zde má Plán hlavních povodí České republiky, jehož základní znění již bylo schváleno a k jehož první aktualizaci dojde v roce 2012. Plány oblastí povodí jsou proti němu posunuty o tři roky – jejich základní verze budou schváleny v roce 2009 a k první aktualizaci dojde v roce 2015.

Plán hlavních povodí České republiky

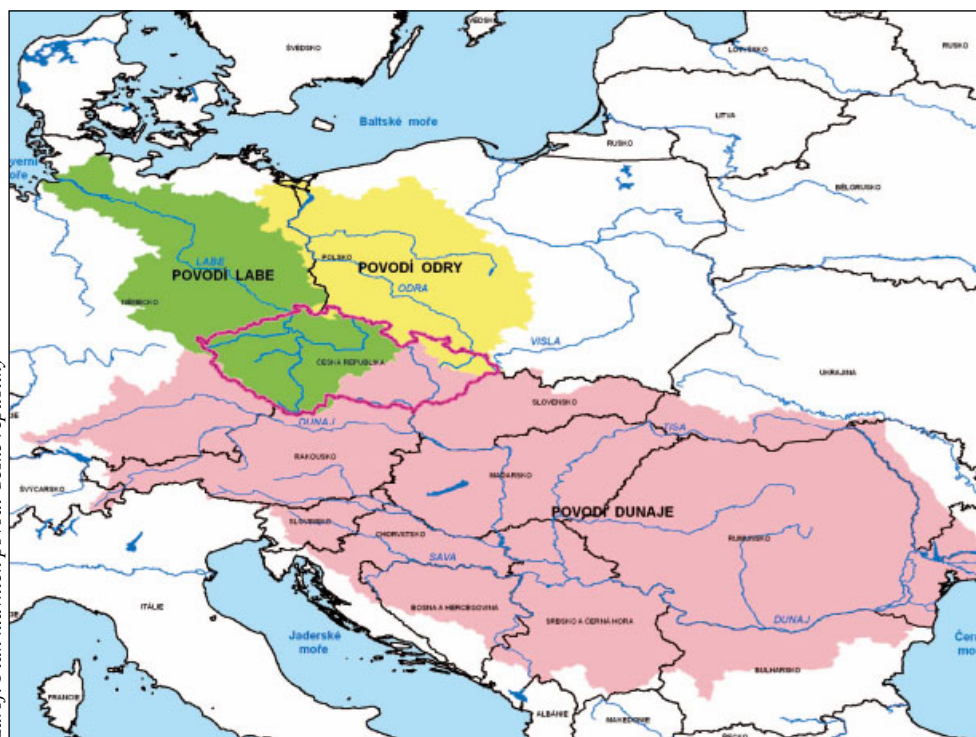
Plán hlavních povodí České republiky (§ 24 vodního zákona) je strategickým dokumentem, který stanoví rámcové cíle pro hospodaření s povrchovými a podzemními vodami, pro ochranu a zlepšování jejich stavu včetně vodních ekosystémů, pro trvale udržitelné užívání těchto vod, pro ochranu před škodlivými účinky těchto vod, pro zlepšování vodních poměrů a pro ochranu ekologické stability krajiny. Jeho jádrem jsou rámcové programy opatření k prosazování veřejných zájmů, které jsou závazné pro pořizování plánů oblastí povodí včetně zdrojů a způsobu jejich financování. Tento plán musí být rovněž v souladu s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána.

Pořizovatelem Plánu hlavních povodí České republiky je Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí, dotčenými ústředními správními úřady a krajskými úřady pro tři hlavní povodí na území České republiky, a to pro povodí Labe, pro povodí Moravy, včetně dalších povodí přítoků Dunaje a pro povodí Odry (viz obr. 1), Tato hlavní povodí jsou národními částmi mezinárodních oblastí povodí Labe, Dunaje a Odry (viz obr. 2).

Obr. 1: Hlavní povodí ČR

Zdroj: Plán hlavních povodí České republiky

Obr. 2: Mezinárodní oblasti povodí Labe, Odry, Dunaj

Plán hlavních povodí České republiky schvaluje vláda, jeho závazné části pak vyhláší vláda nařízením. Současně platný Plán hlavních povodí České republiky schválila vláda svým **usnesením č. 562 ze dne 23. května 2007** a jeho závazné části byly vyhlášeny **nařízením vlády č. 262/2007 Sb.** Nařízení vlády je obecně závazným právním předpisem pro:

- návrhy opatření k zajištění rámcových cílů ze strany ústředních správních úřadů včetně zajišťování finančních zdrojů na realizaci navrhovaných opatření,
- pořizování koncepčních dokumentů se vztahem k vodám a vodnímu hospodářství,
- pořizování plánů oblastí povodí,
- sestavování požadovaných úrovní společných plánů mezinárodních oblastí povodí.

Úkolem schváleného Plánu hlavních povodí České republiky je stanovit na strategické úrovni státní politiku v oblasti vod pro základní účely plánování v oblasti vod zakotvené ve vodním zákoně (viz výše). Jeho základní členění obsahuje celkem tři části – závaznou část, směrnou část a přílohy.

Závazná část Plánu hlavních povodí České republiky je závazným podkladem pro návrhy opatření k zajištění rámcových cílů ze strany ústředních správních úřadů včetně zajišťování finančních zdrojů na realizaci navrhovaných opatření, pro pořizování koncepčních dokumentů se vztahem k vodám a vodnímu hospodářství a pro pořizování plánů oblastí povodí.

Směrná část je podkladem pro konkrétní rozpracování navrhovaných rámcových opatření. Je též podkladem pro výkon veřejné správy, zejména pro územní rozhodování a vodoprávní rozhodování. Spolu s plány oblastí povodí

bude podkladem pro sestavení plánů mezinárodních oblastí povodí Labe, Odry a Dunaje.

Cíle ochrany vod jako složky životního prostředí jsou založeny na ochraně a zlepšování stavu povrchových a podzemních vod a vodních ekosystémů a na ochraně ekologické stability krajiny. Hlavním principem je naplnění závazků vyplývajících z předpisů Evropské unie, zejména Rámcové směrnice o vodách, za současného zohlednění mezinárodních smluv v oblasti vod.

Cíle ochrany před povodněmi jsou založeny na přijatelném povodňovém riziku. Principy a zásady

vycházejí jednak z již přijatých strategických dokumentů v České republice a v příslušných komisích pro ochranu mezinárodních povodí Labe, Odry a Dunaje, z tehdejšího stavu přípravy směrnice 2007/60/ES, o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik, a dále z poznatků i výsledků získaných z vyhodnocení povodní v letech 1997 až 2006. Jsou doplněny o ochranu před dalšími škodlivými účinky vod, tedy o ochranu před suchem a nadměrnou vodní erozí, která bude zvyšovat ekologickou stabilitu krajiny a současně snižovat možný negativní dopad změn klimatu v dlouhodobém výhledu.

Cíle pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby jako předpokladu dalšího sociálního i ekonomického rozvoje na úrovni lokální, regionální i státní, jsou harmonizovány s ohledem na zajištění udržitelnosti užívání vodních zdrojů. Plán hlavních povodí České republiky v této části stanoví možnosti rozvoje vodních zdrojů, limity využití vody a priority pro zajištění spolehlivých, efektivních a kvalitních vodohospodářských služeb. Hlavním principem je udržitelné hospodaření s povrchovými a podzemními vodami.

Pro návrhy opatření je nutné uplatnit tyto zásady:

- prioritně řešit příčiny problémů a pouze tam, kde to není z hlediska sociálního nebo ekonomického možné, zaměřit opatření jen na odstraňování důsledků,
- opatření navrhovat tak, aby nedocházelo ke zhoršování stavu v jiné části území, nebo aby nedocházelo k znehodnocování opatření vlivem neřešení jiného problému nebo území,
- využívat systémové kombinace opatření v krajině a technických opatření, založené na podrobné znalosti charakteristiky území,

- pokud je technické opatření neefektivnější nebo nezbytné k řešení problému, prioritně hledat řešení založené na využití stávajících objektů.

Plán hlavních povodí České republiky neobsahuje cíle a opatření týkající se užívání vod k plavbě, rekreaci a k výrobě elektrické energie, pokud se tato užívání vody nevztahují k ochraně vod jako složky životního prostředí, ochraně před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod a zajištění požadavků na vodohospodářské služby. Význam a dopady těchto užívání vody je však hodnocen v základních scénářích plánů oblastí povodí i v základním scénáři Plánu hlavních povodí České republiky, který vychází z resortních, případně krajských rozvojových dokumentů.

K dosažení rámcových cílů jsou navržena rámcová opatření k prosazování uvedených veřejných zájmů. Zahrnují zejména:

- návrhy legislativních úprav,
- návrhy ekonomických a administrativních nástrojů,
- zásadní opatření doplňující vodohospodářskou infrastrukturu s významem nebo s účinkem přesahujícím územní obvody krajů nebo oblastí povodí,
- zásadní přírodně blízká opatření,
- základní standardy ochrany před povodněmi a opatření ke koordinaci ochrany před povodněmi v souvisejících oblastech povodí,
- návrhy správních postupů,
- opatření k podpoře šetrného užívání vodních zdrojů a technologií nezatežujících vodní prostředí,
- podněty k zaměření výzkumu a vývoje a rozvíjení mezinárodní spolupráce,
- informační nástroje pro komunikaci s veřejností a návrhy vzdělávacích a demonstračních projektů.

Pro tato opatření je navržen časový plán jejich uskutečnění a strategie jejich financování.

Plány oblastí povodí

Plány oblastí povodí (§ 25 vodního zákona) jsou akčními dokumenty, které stanoví konkrétní cíle pro danou oblast povodí na základě rámcových cílů a rámcových programů opatření Plánu hlavních povodí České republiky, potřeb a zjištěného stavu povrchových a podzemních vod, potřeb užívání těchto vod v daném území a zejména programů opatření, které jsou nutné k dosažení konkrétních cílů.

Pořizovateli plánů oblastí povodí jsou příslušní správní povodí (viz obr. 3) ve spolupráci s krajskými úřady a s ústředními vodoprávními úřady. Plány oblastí povodí se pořizují ve třech etapách:

I. etapa – přípravné práce, které obsahují zejména zpracování charakteristik oblastí povodí (což je analýza jejich všeobecných vodohospodářských charakteristik, zhodnocení dopadů lidské činnosti na stav povrchových a podzemních vod a ekonomická analýza užívání vod), sestavení časových plánů a programů prací pro jejich zpracování a sestavení předběžných přehledů významných problémů

nakládání s vodami, včetně určení silně ovlivněných vodních útvarů a určení zvláštních cílů ochrany vod v jednotlivých oblastech povodí;

II. etapa – návrh plánu oblasti povodí;

III. etapa – konečný návrh plánu oblasti povodí.

Etapy I. a II. pořizování plánu oblasti povodí schvaluje po souhlasném stanovisku ústředních vodoprávních úřadů a ústředního správního úřadu pro územní plánování podle své územní působnosti krajský úřad. Etapu III – konečný návrh plánu oblasti povodí schvalují podle své územní působnosti kraje a závazné části plánu pro správní obvod kraje vydají rady krajů nařízením.

Pro zpracování a implementaci každého plánu platí pro první plány oblastí povodí tyto základní časové milníky:

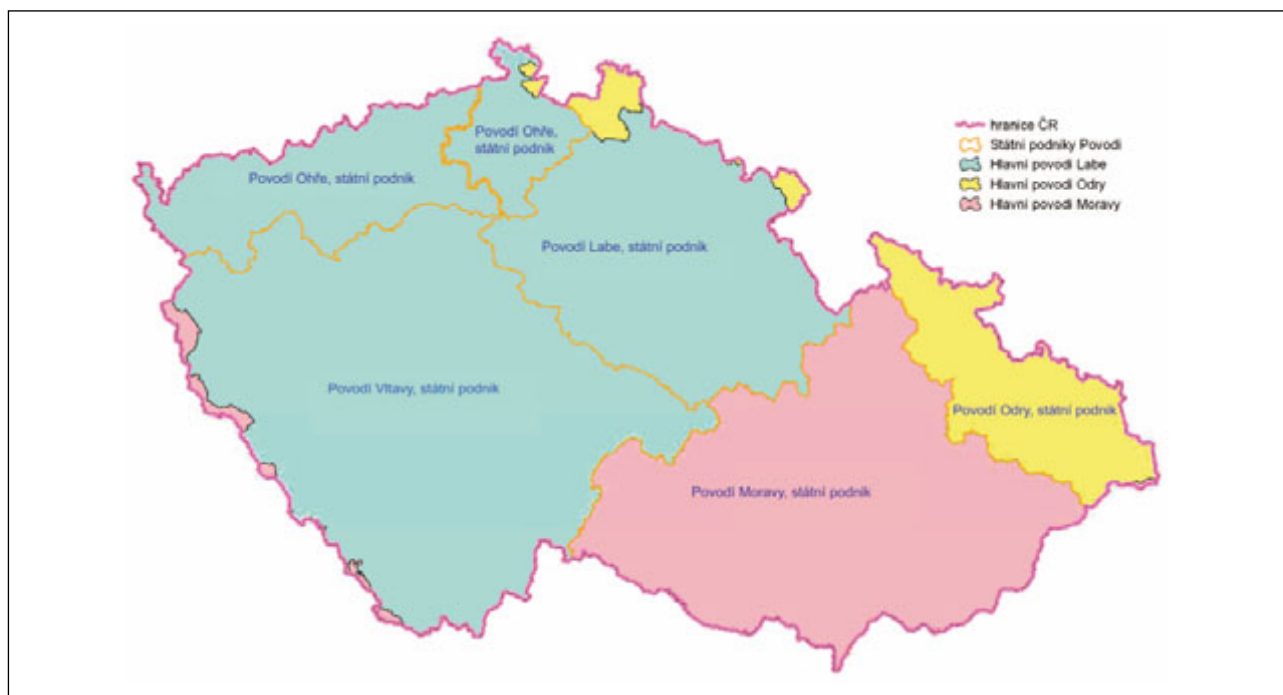
- 2004 zpracování charakterizace oblasti povodí,
- 2006 sestavení časového plánu a programu prací pro zpracování plánu oblasti povodí, sestavení programů monitoringu,
- 2007 zahájení realizace programů monitoringu, sestavení předběžného přehledu významných problémů nakládání s vodami zjištěných v oblasti povodí,
- 2008 zpracování prvního návrhu plánu oblasti povodí včetně návrhu programů opatření,
- 2009 schválení a publikace konečného návrhu plánu oblasti povodí,
- 2012 implementace programu opatření plánu oblasti povodí,
- 2015 dosažení cílů stanovených plánem oblasti povodí.

Pro zpracování plánů oblastí povodí mají zásadní význam dva pojmy – oblast povodí a vodní útvar.

Oblasti povodí byly vymezeny vyhláškou Ministerstva zemědělství č. 292/2002 Sb., ve znění vyhlášky č. 390/2004 Sb. Celkem bylo na území České republiky vymezeno osm oblastí povodí – oblast povodí Horního a středního Labe, oblast povodí Horní Vltavy, oblast povodí Berounky, oblast povodí Dolní Vltavy, oblast povodí Ohře a Dolního Labe, oblast povodí Odry, oblast povodí Moravy a oblast povodí Dyje (viz obr. 4).

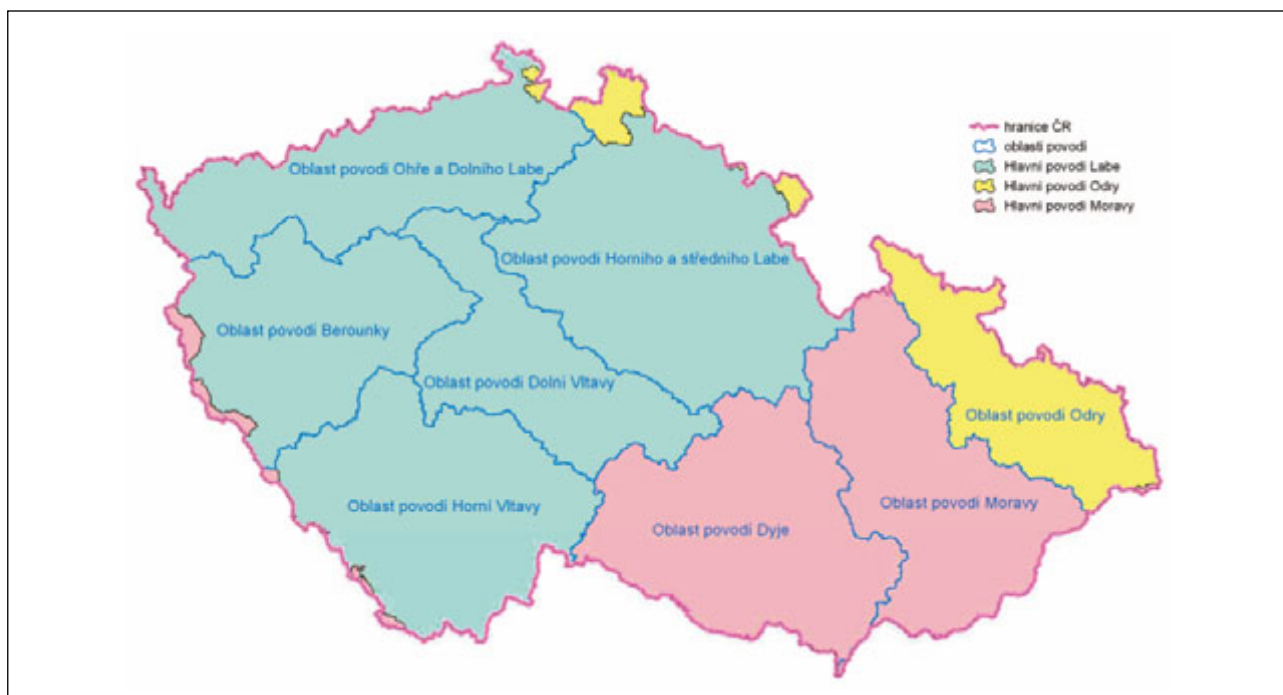
K tomu je třeba poznamenat, že plány oblastí povodí zahrnují problematiku jak povrchových, tak i podzemních vod. Hranice oblastí povodí byly primárně vymezeny podle hydrologického členění dílčích povodí povrchových vod spadajících do jednotlivých oblastí povodí. Teprve k takto vymezeným oblastem povodí byly přiřčeny příslušné hydrogeologické rajony, jejichž hranice však zpravidla nekorespondují s rozvodnicemi povrchových vod. Proto také územní působnost oblastí povodí pro povrchové vody je zpravidla odlišná od územní působnosti stejné oblasti povodí pro podzemní vody – jak je patrné z map ilustrujících tento příklad pro oblast povodí Dolní Vltavy (viz obr. 5 a obr. 6).

Vodní útvary jsou pak základními jednotkami pro management povodí v každé oblasti povodí, obdobně jako je oblast povodí základní jednotkou pro plánování v oblasti

Zdroj: Plán hlavních povodí České republiky

Obr. 3: Vztah hlavních povodí k územní působnosti správců povodí

Zdroj: Plán hlavních povodí České republiky

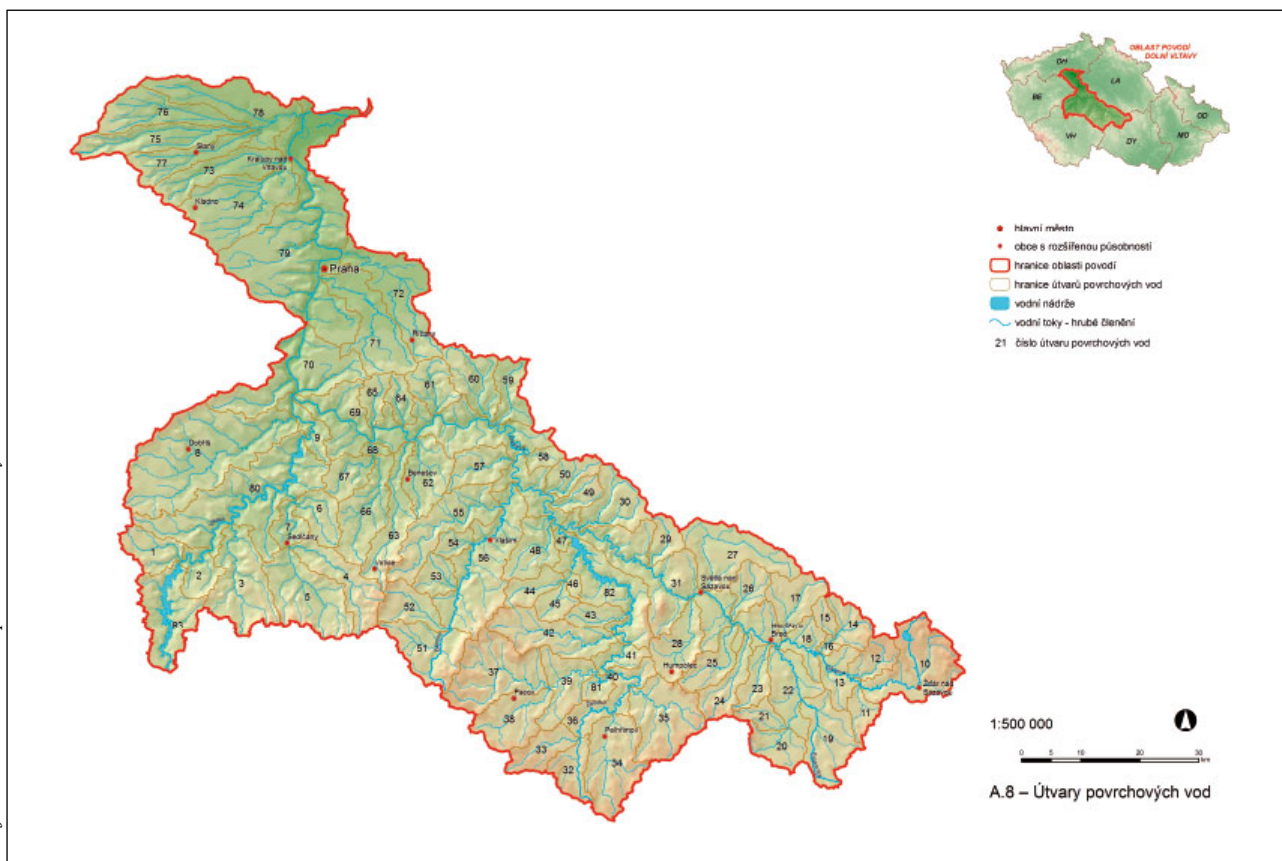
Obr. 4: Vztah hlavních povodí k oblastem povodí

vod, resp. pořizování jednotlivých plánů oblastí povodí. Vodní útvar je vodním zákonem definován jako vymezené významné soustředění povrchových nebo podzemních vod v určitém prostředí charakterizované společnou formou výskytu nebo společnými vlastnostmi vod a znaky hydrologického režimu. Vodní útvary se člení na útvary povrchových vod a útvary podzemních vod.

Smyslem ustavení pojmu vodních útvarů a jejich vymezení bylo (v rámci celé Evropské unie) rozčlenit oblasti povodí na dílčí hydrologické a hydrogeologické celky tak, aby

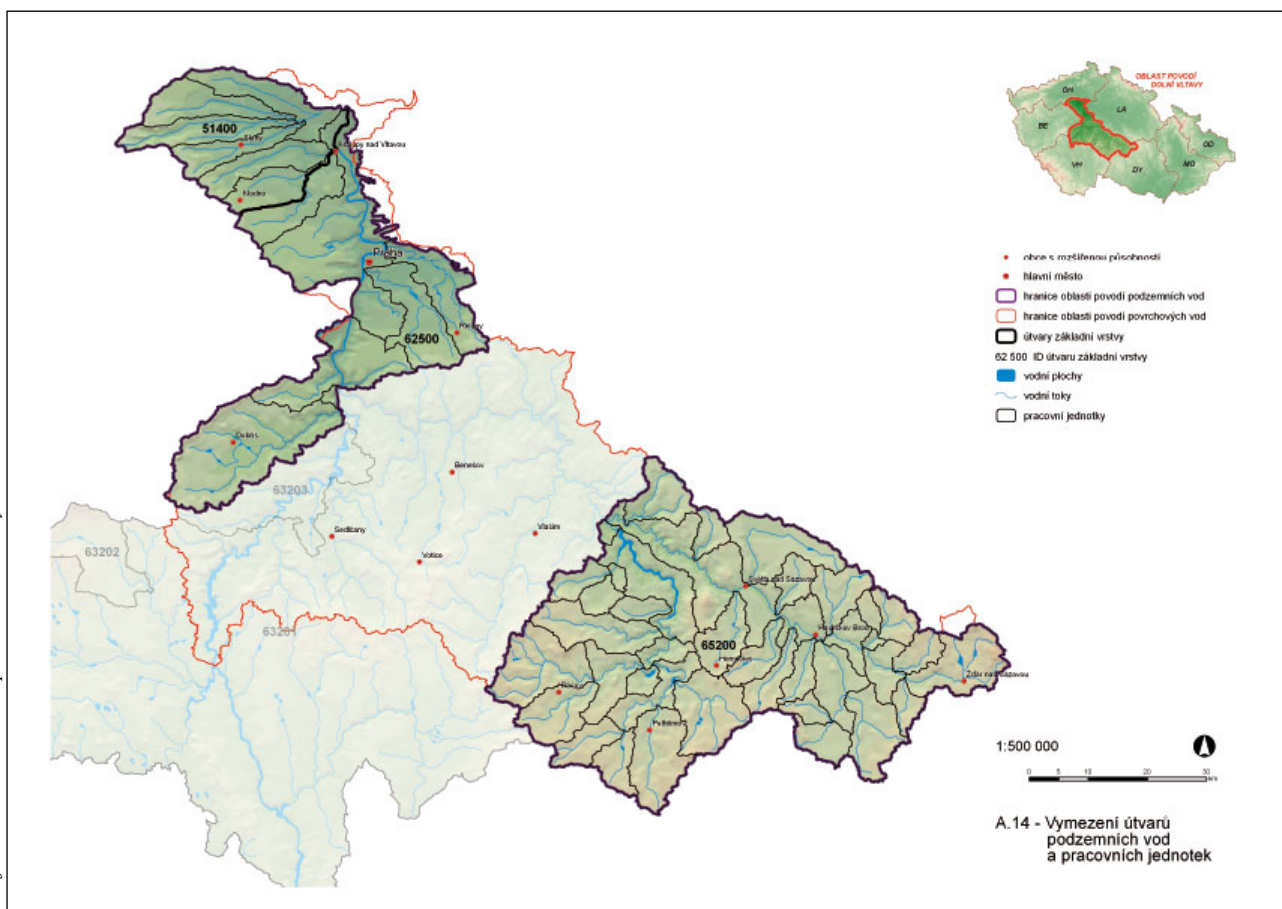
byly dostatečně reprezentativní a vzájemně srovnatelné. Vymezení jednotlivých vodních útvarů bylo provedeno tak, aby bylo možné provést řádný popis jejich stavu, tento stav porovnat s environmentálními cíli a přijmout případná opatření. V případě rozsáhlých hydrogeologických rajonů s puklinovou propustností a bez souvislé hladiny podzemních vod to však vedlo k potížím. Proto byly tyto útvary ještě dále rozděleny na pracovní jednotky, které zpravidla korespondují s vymezenými útvary povrchových vod.

Zdroj: Návrh Plánu oblasti povodí Dolní Vltavy

Obr. 5: Oblast povodí Dolní Vltavy - útvary povrchových vod

Zdroj: Návrh Plánu oblasti povodí Dolní Vltavy

Obr. 6: Oblast povodí Dolní Vltavy - útvary podzemních vod

Plány oblastí povodí v povodí Vltavy

V rámci povodí Vltavy pořizuje správce povodí, **státní podnik Povodí Vltavy**, celkem tři plány oblastí povodí, a to **Plán oblastí povodí Horní Vltavy**, **Plán oblastí povodí Berounky** a **Plán oblastí povodí Dolní Vltavy**.

Proces zpracování těchto plánů oblastí povodí byl zahájen v roce 2004 a k jeho koordinaci byly v lednu 2004 zřízeny tři komise pro každý plán oblasti povodí, jako stálé poradní orgány pořizovatele plánů oblastí povodí, tj. Povodí Vltavy, s.p., úřadů veřejné správy a dalších institucí.

Členy komisí jsou zástupci státního podniku Povodí Vltavy, příslušných krajů a krajských úřadů, Lesů České republiky, Zemědělské vodohospodářské správy, Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky a České inspekce životního prostředí. Předseda komise může na jednotlivá zasedání přizvat i další odborníky, např. zástupce zpracovatelů plánů oblastí povodí, krajských hygienických stanic apod. Komise zasedají v pravidelných intervalech nejméně dvakrát ročně k projednání zásadních dokumentů a postupu prací při pořizování plánů oblastí povodí.

Během roku 2004 byla provedena první část přípravných prací, která zahrnovala shromáždění a první vyhodnocení podkladů o stavu povrchových a podzemních vod a zejména zpracování charakteristik oblastí povodí, ze kterých byla poté sestavena národní zpráva pro Evropskou komisi, tzv. Zpráva 2005. Zásadním podkladem pro tyto práce bylo vymezení vodních útvarů a stanovení pracovních cílů ochrany vod, které pro všechny oblasti povodí připravil Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka. Pro každou oblast povodí byly rovněž sestaveny základní scénáře, které v rámci ekonomické analýzy užívání vody zhodnotily vývoj trendů užívání vod a všech vlivů na stav vod do roku 2015.

Rok 2005 byl věnován pokračování přípravných prací a byly dále prohloubeny analýzy a zhodnocení dopadů lidské činnosti na stav povrchových a podzemních vod v jednotlivých oblastech povodí, dále byly shromážděny a vyhodnoceny další podklady jako zdroje informací o možných požadavcích na užívání vod a o možných vlivech na stav vod. Rovněž byly shromážděny podklady a informace o ochraně před povodněmi a vodním režimu krajiny, na základě kterých byly sestaveny předběžné hodnotící zprávy o stavu ochrany před povodněmi v jednotlivých oblastech povodí.

Hlavním úkolem roku 2006 bylo sestavení, zveřejnění a schválení časových plánů a programů prací pro zpracování jednotlivých plánů oblastí povodí a sestavení programů provozního monitoringu povrchových vod pro každou oblast povodí. Byly rovněž zahájeny práce na definování předběžného přehledu významných problémů nakládání s vodami zjištěných v každé oblasti povodí a další práce zaměřené zejména na informační podporu procesu pořizování plánů oblastí povodí, na problematiku revitalizačních

opatření, ochrany před povodněmi, zapojení veřejnosti a významných uživatelů vod do procesu pořizování příslušných plánů oblastí povodí.

V roce 2007 bylo hlavním úkolem zahájit realizaci programů monitoringu a zejména dokončit přípravné práce pro každý plán oblasti povodí, tj. sestavit, zveřejnit a schválit předběžné přehledy významných problémů nakládání s vodami zjištěných v jednotlivých oblastech povodí a zpracovat první koncepty návrhů plánů oblastí povodí. V rámci dokončení přípravných prací byla rovněž zpracována oznámení koncepce – plánů oblastí povodí Horní Vltavy, Berounky a Dolní Vltavy, pro účely zahájení posuzování jejich vlivů na životní prostředí.

V prvním pololetí roku 2008 budou dokončeny návrhy plánů oblastí povodí a po jejich projednání a předběžném schválení krajskými úřady budou vystaveny od 1. července po dobu 6 měsíců k připomínkám veřejnosti. Rok 2009 pak bude věnován vyhodnocení a zpracování připomínek, zpracování konečných návrhů plánů oblastí povodí, posouzení vlivu plánů na životní prostředí a schválení plánů příslušnými kraji, které se očekává do konce října 2009. Základní výstupy z plánů oblastí povodí Horní Vltavy, Berounky a Dolní Vltavy jsou nebo budou publikovány na webových stránkách státního podniku Povodí Vltavy www.pvl.cz.

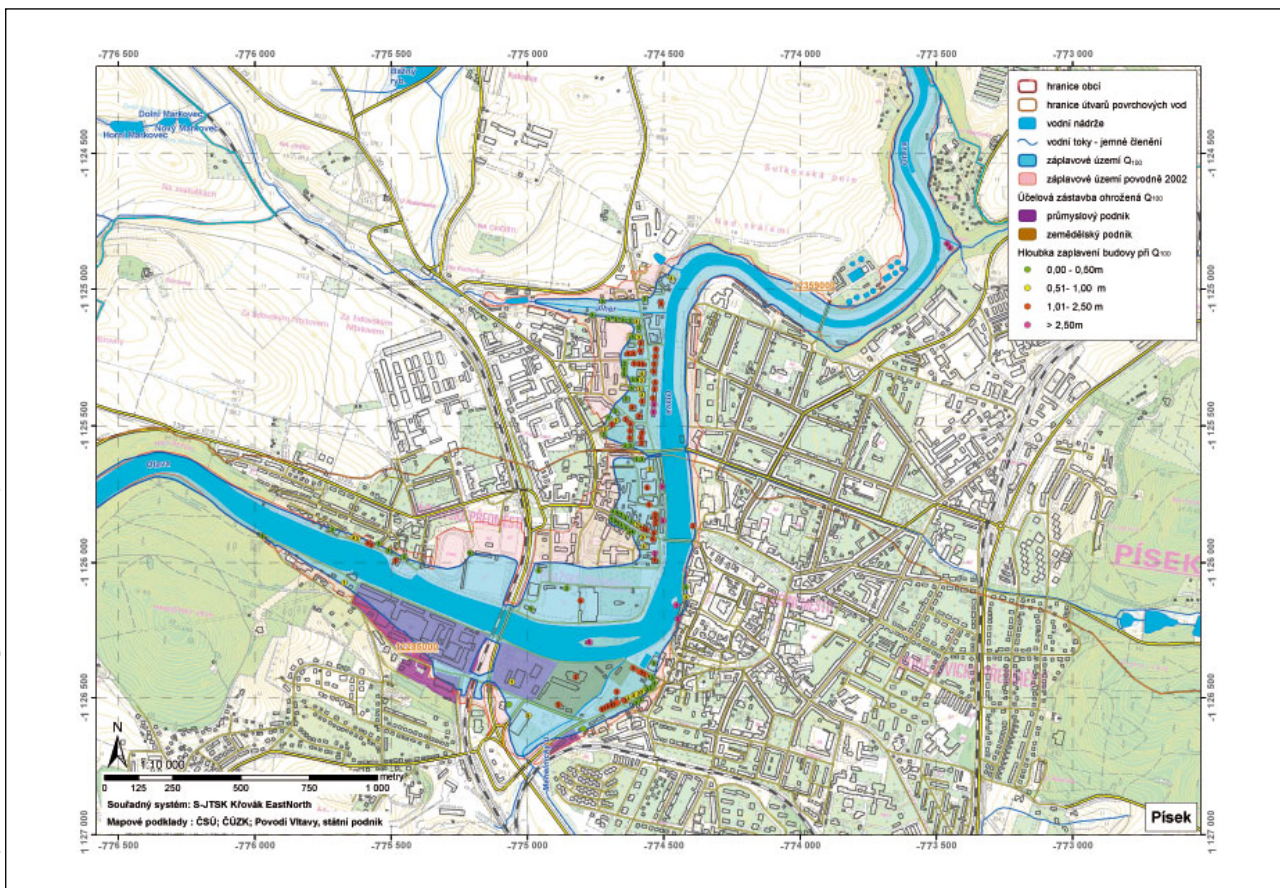
Povodí Vltavy, státní podnik vychází při pořizování plánů oblastí povodí z politiky Evropské unie v otázce informování veřejnosti a jejího zapojování do přípravy příslušných dokumentů. Při pořizování plánů oblastí povodí musejí být všechny zásadní etapy konzultovány s veřejností v souladu s požadavky Rámcové směrnice o vodách. Konzultace s veřejností se obecně řídí Strategií zapojení veřejnosti a uživatelů vody do procesu plánování v oblasti vod pro plány oblastí povodí Horní Vltavy, Berounky a Dolní Vltavy zpracované v roce 2005. Postup v jednotlivých letech pak upravují podrobné plány zapojení veřejnosti a uživatelů vod.

Neméně důležitou úrovní je i přímá spolupráce s příslušnými kraji a krajskými úřady, které spolupracují při pořizování plánů oblastí povodí a schvalují jejich jednotlivé etapy. Pro ně jsou určeny zejména odborné semináře spojené s výkladem obsahu jednotlivých dokumentů a seznámením s výsledky připomínkových řízení. Spolupráce zde probíhá i při pořizování podkladů pro plány oblastí povodí nebo v rámci specializovaných pracovních skupin.

Plánování v oblasti vod, zásady územního rozvoje a územně analytické podklady

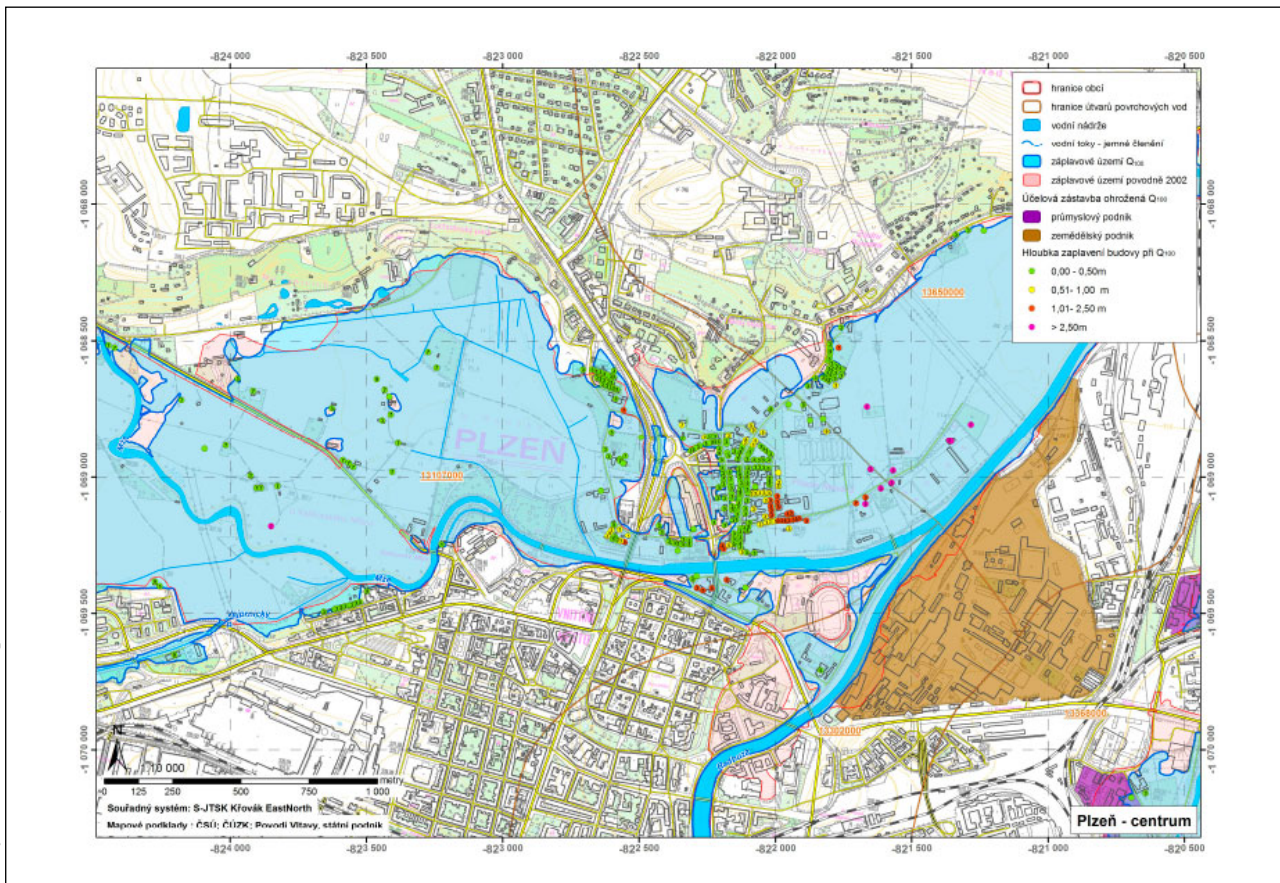
Mezi systémem plánování v oblasti vod a zásadami územního rozvoje lze identifikovat dvě důležité vazby. První z nich je oblast lokalit morfologicky a hydrologicky vhodných pro výhledovou akumulaci povrchových vod a podmínky jejich územního hájení, druhou pak oblast záplavových území a analýz povodňového nebezpečí v těchto územích. Obě

Zdroj: Návrh Plánu oblasti povodí Horní Vltavy

Obr. 7: Ukázka zpracované analýzy povodňového nebezpečí - město Písek

Zdroj: Návrh Plánu oblasti povodí Berounky

Obr. 8: Ukázka zpracované analýzy povodňového nebezpečí - město Plzeň

tyto oblasti se uplatňují v územně plánovací dokumentaci a vkládají do ní významné limity využití území.

Seznam lokalit morfologicky a hydrologicky vhodných pro výhledovou akumulaci povrchových vod spolu s podmínkami jejich územního hájení měl být původně součástí Plánu hlavních povodí České republiky, a měl tak nahradit dosud platnou publikaci Směrného vodohospodářského plánu ČSR č. 34 Vodní nádrže z roku 1989. Tuto skutečnost reflektuje i Politika územního rozvoje České republiky 2006 v části Koridory a plochy technické infrastruktury republikového významu, část 6.2.2.5 Vodní hospodářství – lokality vhodné pro akumulaci povrchových vod (LAPV).

I když se jedná o strategickou záležitost a územní rezervy pro dlouhodobý výhled, jejichž skutečnou potřebu nelze dnes přesněji specifikovat, byla nakonec z Plánu hlavních povodí České republiky vypuštěna kvůli potížím při projednávání, značné medializaci a spojováním s brzkým zahájením výstavby. Přitom většina těchto lokalit představuje pouze potenciální rezervy, jejichž potřebu využití bude možné posoudit až po důkladném posouzení vlivu klimatické změny na naše vodní poměry.

V současné době se jeví, že tato záležitost se bude řešit legislativní cestou v rámci tzv. velké novely vodního zákona, která by měla nabýt účinnosti v roce 2009. Do té doby budou platit širší seznamy hájených vodních nádrží a přís-

nější podmínky jejich územního hájení uvedené ve výše zmíněné publikaci č. 34 Vodní nádrže.

Stanovená záplavová území představují další významný limit využití území, který se uplatňuje v prioritách Politiky územního rozvoje České republiky i v územně plánovací dokumentaci. V rámci zpracování plánů oblastí povodí byly provedeny relativně jednoduchým způsobem první analýzy povodňového nebezpečí v rámci celých oblastí povodí tam, kde byla záplavová území k dispozici v digitální podobě. V rámci implementace výše zmíněné směrnice 2007/60/ES, o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik, budou metodické postupy zpracování map povodňového nebezpečí a map povodňových rizik dále zdokonalovány a ověřovány.

První analýzy povodňového nebezpečí mohou však být již v současné době cenným územně analytickým podkladem pro zpracování územních plánů a návrhů opatření na úseku ochrany před povodněmi. Ukázky zpracované analýzy povodňového nebezpečí představují město Písek (viz obr. 7) a centrum Plzně (viz obr. 8).

*Ing. Jaroslav Beneš
Povodí Vltavy, státní podnik*

ENGLISH ABSTRACT

Water Management Planning in the Czech Republic and in the Basin of the River Vltava, by Jaroslav Beneš

The article is a brief guide through the current system of water management planning and the basic links to selected tools of physical planning. The history of the development in water management planning in the Czech Republic is mentioned first, followed by the core part of the article – the characteristics of the water planning system and the description of its two levels, the Plan of the Main River Basins of the Czech Republic and the river basin district plans. Basic territorial units, river basin districts, and water bodies are defined, based on which the river basin district plans are elaborated. For the basin of the Vltava river, the elaboration procedure of the 3 plans of the Upper and Lower Vltava River Basin Districts, and that of the Berounka River Basin District, is presented. Concludingly, links among the Plan of the Main River Basins of the Czech Republic, the river basin district plans, the physical planning documentation, and the spatial analysis data, are outlined.